

Søsol

Jeg har ikke set solen, siden Vædderens agterende gik fri af begge moler ved Lyttelton Harbour og sejlede ud på dette hav, der er langt større og mere tomt og tåget, end jeg kunne forestille mig. Jeg har set en søsol på hen ved en meter i diameter med et umådeligt stort antal arme og en mange år gammel, ildelugtende svamp, der lignede Nep-tuns kongekrone. Hvad angår solen i hans rige, nu hvor jeg anstrenger mig for at gengive begivenhederne på dette togt så korrekt som det lader sig gøre, som det sømmer sig for en egentlig søforklaring, kan jeg virkelig ikke huske, hvornår jeg sidst så den. Ikke i New Zealand, hvor det regnede konstant, og skyerne drev tungt fra himlen og ned over bjergsiderne. Men måske fra den flyvemaskine, der transporterede mig fra den ene halvkugle til den anden, tværs hen over jordkloden fra den mørke vinter i nord til sommer i syd, hen over Australiens tørre solafsvedne landskaber om natten og direkte ind i den gryende dag. Da jeg vågnede, stod vingen i sort silhuet mod en knaldrange stribe efterfulgt af en gul og derefter en dunkel lilla. Klassisk og skarpt som et reklamefoto fra Kodak. Men nej, akkurat før solen tog imod jordkloden i et gribende favntag, tog maskinen en ny kurs. Og nu har vi sejlet i ugevis i hverken regn eller sol, i hverken eller og denne såkaldte sol, denne søsol, om man vil, der vugger diffust dér lige over skibet som i en uklar væske, som i en flaske med formalin, bevares vel, formoder jeg, til senere fremkaldelse i min erindring.

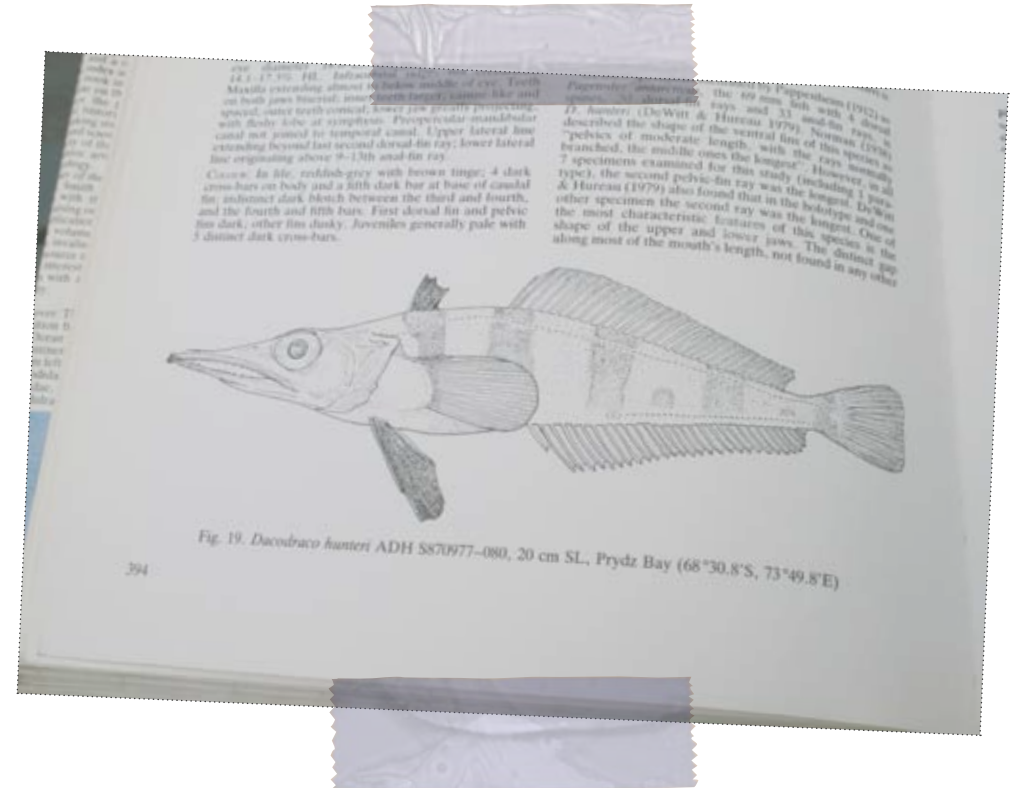
ringe sigtbarhed

I dybet

Det er umuligt at regne ud, hvad der foregår under overfladen. Selv ikke her på disse breddegrader, antipode København, i det stille hav, hvor videnskaben står på hovedet for at regne det ud, kan man regne med noget. Hvad radarens roterende søgen i masten og hvad de gule og røde, abstrakte felter på skærmen til Vædderens sonarudstyr betyder, er umuligt helt at forstå. Liv, der passerer i stimer under stævnen ... i alt det mørke? De enorme koralrøde gopler, der skinner som glas, og de små der ser ud som solbæргеle og næsten glider ud mellem fingrene på en, når man løfter dem fri af trawlet for at alle kan se ... så mærkelige væsener, så anderledes, smukke, og man skulle ikke tro, det var sandt, at de var til ... på Jorden, i havet lige under vores fødder, at de står svævende som engle med udbredte vinger i vandmasserne.

Blæksprutten vi fangede forleden, der pumpede akvariet fuldt af blæk, og som igen og igen kravlede ud over kanten og hen over dækket mod rælingen, mens farvede pigmentpletter jog som stjernetåger hen over den bløde krop, er til ... nu i dybfrossen tilstand i helikopterhangarens fryser. Knaldorangerøde hovedderkopper er til, børsteorme, søfjer, liljer og slangestjerner er til, i virkeligheden, på havets bund, i dyndet dybt nede, og i plasticflasker med formalin og skruelåg, hvor en forsker har skrevet Zoologisk Museum med blå tusch.

Sølvblinkende stimer af rombeformede fisk i familie med havbrasen findes, åbner og lukker deres gæller, bevæger halefinnen langsomt, mens lyset trænger ned gennem vandet gradvist svagere for hvert sekund, ind gennem fiskens enorme dybhavsøjne, 2-300 meter under skibet ... og eksploderer, så snart den trækkes om bord ... i grønt og lilla, cinnober, regnbuelys, der funkler fra hvert taglagt fiskeskæl hen over rygraden ... idet den slår desperate slag med halen, igen og igen, bugter sig hen over dækket, kæmper sig fremad ... og falmer til en grå tåge, når den får et slag over nakken. Findes ikke desto mindre og er til ... i kabyssen, i ovnen og på tallerknen som en udsøgt delikatesse, i dybet, i mavens mørkekammer, næsten opløst i syre, omsat til næringsstoffer i besætningens tarmsystem og i blodet. Protein til muskler. Findes som ny energi, som arbejdskraft, nytteværdi og bevægelse.

Det er egentlig ikke så besynderligt, når det kommer til stykket, den ene æder den anden, det er sandt og kan anskues helt konkret for hvert træk, vi gør med et trawl.

Kun englevingerne nede i dybet, der bevæger sig lydløst og usynligt for enhver radar, finder jeg stadig trang til at vende og dreje, bringe frem i lyset og op over overfladen, hvis det er muligt. Selve bevægelsen, der opløser sig selv og forsvinder i den blå luft. Ord som Stjernetåger og Regnbuelys ... banale, men desperate ord, som ... igen og igen ... skrevet med sort blæk.

frisk til hård nordlig vind

Konksnegle

Det er en kendsgerning at mange konksnegle er hanner. Hunnerne er i mindretal, de er stærkt underrepræsenterede og sidder ensomme på alverdens klippeskær og venter, mens månen tålmodigt trækker tidevandet frem og tilbage, og containerskibe sejler forbi. Der findes fossiler af konksnegle, muslinger, armfødder og albueskæl, der er 480 millioner år gamle. De opbevares i montere af glas på geologiske institutter og i gamle kalkbrud, til de måske bliver gravet ud. I Ordovicium trak de næringsrigt vand igennem deres kroppe, der var ingen skibe, ingen mennesker, havet var som et tropisk hav, og månen lå meget tættere på Jorden, end den gør i dag. En måned varede 12 dage, der var hanner og hunner, sønemoner og gopler, der lyste elektrificerende i månelyst om natten.

Jeg drømmer stadig af og til om det hav, at jeg svæver op og ned i det frie vand, er til og næsten ikke ... er uden bevidsthed, fremtid, hukommelse. Måske er det vand, der siver i kroppens celler, det samme som dengang verden var ny. Måske er det sus man hører, når man lægger sneglens snoede tårn til sit øre, ikke kun blodet der bruser i venerne, men havet der bruser i blodet. Måske er det Paradiset, man husker i sine gener.

Men inden man ser sig om, har fået gæller, fødder og bagudrettede tommelfingre, er der gået millioner af år og hormonforstyrrende stoffer har forurenset det maritime miljø. Konksneglen findes stadig, er uforandret, findes overalt i et hvilket som helst verdenshav og i en del varianter, underskønne, røde og blå, sølvhvide med glatte overflader som porcelæn, skinnende og ru med spidse tårne og med grønne algefaner blafrende i havstrømme og tidevand der passerer forbi ... men alt for mange er hanner.

Det har noget at gøre med tungmetaller, ftalater, menneskeskabte, miljøfremmede stoffer. Algedræbende bundmaling på undersiden af skibe. Særligt slemt skulle det være ved tætbefolkede kyster, stærkt trafikerede internationale sejlruiter og på Færøerne, hvor næsten alle snegle er hanner. 99% ... og hvordan skal man finde den eneste ene % ... i alt det hav?

lange blanke bølger

Dinoflagellat

Fikseret i en cocktail af jod og eddike, der opløser næsten alt, undtagen de ganske tynde plader af cellulose, er der ikke meget tilbage at gøre godt med af denne dinoflagellat, porøs og sart som en ballerinas spinkle skelet under huden og al den tyl, vi ynder at camouflere os med. Her gengivet engang i 20'erne i akvarel, og jeg kan ikke nære mig for at tænke på de minutiøst præcise penselstrøg, en biolog har foretaget, næsten som en dans til Chopin hen over det hvide papir. Det er det nærmeste jeg kommer på at vise den respekt på en måde. Og alligevel kan jeg ikke lade være at tænke, at hun måske kunne være aldrende, lide af iltsvind, skørbug eller knogleskørhed. Eller måske er det bare mig selv, jeg taler om. Som om jeg skulle have større betydning end den, der daler gennem havet som sne. Det mindste væsen i økosystemet. Det yderste led i oceanernes rygrad. Med fare for at blive ædt af noget så uskønt som en dafnie eller en vandloppe og som selv kun lever af det reneste lys. Mærkeligt. At jeg ikke kan undslå mig for at se dette billede som et gravmæle af en slags. Kulstof mellem plader af glas. Mit øje tæt ved en linse.

gamle døringer fra nordvest